

EV100 avasündmuse rahvamatk, 16.aprillil 2017

Rahvamatkarada 4A, Pilistvere - Oisu

Matk 4A algab **Pilistvere murekangru** juurest. Suur hiigelkalmu kujuline kivikangur, mida ehib kõrge raudrist, on mälestuspaik kõigile Eestis stalinlike repressioonide all kannatanutele. Siia on kive toodud kõigi nende mälestuseks, keda vägivalldarežim okupatsiooniaastate jooksul areteeris või Siberisse küüditas. Kive on toonud kommunistliku terrori ohvrid ja nende järeltulijad. Iga tulija võib siia tuua oma valukivi. Nii kogu rahva poolt oma kätega kokku kantud kividest on kangur aina kasvanud alates esimestest kividest, mis siia asetati hingedepäeval 1988. Iga kiviga on siia toodud oma südamevalu ning oma lootust ja usku, et midagi niisugust Eesti rahva kallal enam korduda ei saa.

Retke alguses läbime Pilistvere küla, esmalt kõnnime läbi kalmistute vahelt, siin asub ka iseseisva Eesti ühe rajaja Jüri Vilmsi haud. Edasi möödume kaunist paisjärvest, vasakule jäävad pastoraat ning kirik. Pilistveres töötas pastorina aktiivne ühiskonnategelane Vello Salum, siin asutati 1988 ka esimene tänapäeva Eesti erakond – Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei. Kurla külas möödume Põrguväravast, kustkaudu Kalevipoeg põrgusse läks. Muide on samast külast pärit ka Eesti suur riigimees August Rei, kelle sünnimaja jääb matkateelt nägemiskaugusse Imavere tee äärde. Kabala mõisa juures pöördume asfaltteelt külavahetele, läbime enne kubermangupiirile jõudmist omaaegse Raja-nimelise hajaküla, tee muutub üha väiksemaks ja lõpuks tuleb sadakond meetrit ka ilma teeta läbi metsa minna kuni Koti talu asemel jõuame taas külavahetele, mis meid läbi Retla turbaraba Retlasse viib. Just rabas ületame ka kubermangupiiri ja jõuame Eestimaa poolele. Retlas torkab silma omaaegne suur koolimaja. Siit jääb Oisu rahvamajja veel paar viimast kilomeetrit.